

తైత్తిరీయోపనిషత్

॥భృగు వల్లీ॥

హరిః ఓమ్॥ సహ నావవతు॥ సహ నౌ భునక్తు॥ సహ వీర్యం కరవావహై॥ తేజస్వి
నావధీతమస్తు॥ మా విద్విషావహై॥ ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః॥

భృగుర్వై వారుణిః॥ వరుణం పితరముపససార॥ అధీహి భగవో బ్రహ్మేతి తస్మా
ఏతత్ప్రవాచ॥ అన్నం ప్రాణం చక్షుశ్శ్రోత్రం మనో వాచమితి॥ తగ్ం హోవాచ॥ యతో వా
ఇమాని భూతాని జాయంతే॥ యేన జాతాని జీవంతి॥ యత్ప్రయన్త్యభిసంవిశంతి॥
తద్విజిజ్ఞాసస్వ॥ తద్బ్రహ్మేతి స తపోఽతప్యత॥ స తపస్తప్తా॥[౧] ॥1॥

అన్నం బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్॥ అన్నాద్ధ్యేవ ఖల్విమాని భూతాని జాయంతే॥ అన్నేన జాతాని
జీవంతి॥ అన్నం ప్రయన్త్యభిసంవిశంతి॥ తద్విజ్ఞాయ॥ పునరేవ వరుణం పితరముపససార॥
అధీహి భగవో బ్రహ్మేతి తగ్ం హోవాచ॥ తపసా బ్రహ్మ విజిజ్ఞాసస్వ॥ తపో బ్రహ్మేతి స
తపోఽతప్యత॥ స తపస్తప్తా॥[౨] ॥2॥

ప్రాణో బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్॥ ప్రాణాద్ధ్యేవ ఖల్విమాని భూతాని జాయంతే॥ ప్రాణేన జాతాని
జీవంతి॥ ప్రాణం ప్రయన్త్యభి సంవిశంతి॥ తద్విజ్ఞాయ॥ పునరేవ వరుణం
పితరముపససార॥ అధీహి భగవో బ్రహ్మేతి తగ్ం హోవాచ॥ తపసా బ్రహ్మ విజిజ్ఞాసస్వ॥
తపో బ్రహ్మేతి స తపోఽతప్యత॥ స తపస్తప్తా॥[౩] ॥3॥

మ॑నో బ్ర॑హ్మ॒తి వ్య॑జానాత్॑॥ మ॑న॒సో హ్యే॑వ ఖ॒ల్వి॒మాని॑ భూ॒తాని॑ జాయ॑న్తే॒ మన॑సా జా॒తాని॑
జీ॒వన్తి॒॑ మనః॑ ప్ర॒యన్త్య॑భి సం॒విశ॑న్తి॒తి॑॥ తద్వి॒జ్ఞాయ॑ పు॒నరే॑వ వరు॒ణం పి॑త॒రము॑ప॒ససా॑ర॒
అధీ॑హి భగ॒వో బ్ర॑హ్మ॒తి తగ్ం॑ హో॒వాచ॑ తప॒సా బ్ర॑హ్మ వి॒జిజ్ఞా॑సస్వ॒ తపో॑ బ్ర॒హ్మతి॑ స
తపో॑త॒ప్యత॑ స తప॑స్తప్తా॒ప్వా[౪] ॥4॥

వి॒జ్ఞానం॑ బ్ర॒హ్మతి॑ వ్య॑జానాత్॑॥ వి॒జ్ఞానా॑ద్ధ్యే॒వ ఖ॒ల్వి॒మాని॑ భూ॒తాని॑ జాయ॑న్తే॒ విజ్ఞా॑నేన
జా॒తాని॑ జీ॒వన్తి॒॑ విజ్ఞా॑నం ప్ర॒యన్త్య॑భి సం॒విశ॑న్తి॒తి॑॥ తద్వి॒జ్ఞాయ॑ పు॒నరే॑వ వరు॒ణం
పి॑త॒రము॑ప॒ససా॑ర॒ అధీ॑హి భగ॒వో బ్ర॑హ్మ॒తి తగ్ం॑ హో॒వాచ॑ తప॒సా బ్ర॑హ్మ వి॒జిజ్ఞా॑సస్వ॒
తపో॑ బ్ర॒హ్మతి॑ స తపో॑త॒ప్యత॑ స తప॑స్తప్తా॒ప్వా[౫] ॥5॥

ఆ॒నన్దో బ్ర॑హ్మ॒తి వ్య॑జానాత్॑॥ ఆ॒నన్దా॑ద్ధ్యే॒వ ఖ॒ల్వి॒మాని॑ భూ॒తాని॑ జాయ॑న్తే॒ ఆన॑న్దేన జా॒తాని॑
జీ॒వన్తి॒॑ ఆన॑న్దం ప్ర॒యన్త్య॑భి సం॒విశ॑న్తి॒తి॑॥ సైషా భార్గ॑వీ వారు॒ణీ వి॒ద్యా ప॑రమే వ్యోమ॒న్
ప్రతి॑ష్ఠితా॒ స య ఏ॒వం వేద॑ ప్రతి॒తిష్ఠ॑తి అన్న॒వాన॑న్నాదో భ॒వతి॑ మహా॒న్భవ॑తి ప్ర॒జయా॑
పశు॑భిర్బ్ర॒హ్మవ॑ర్చసేన॒ మహా॑న్ కీ॒ర్త్యా[౬] ॥6॥

అ॒న్నం న ని॑న్ద్యాత్ తద్వ్ర॒తమ్॑॥ ప్రా॒ణో వా అ॒న్నమ్ శరీ॑రమ॒న్నాదమ్॑ ప్రా॒ణే శరీ॑రం
ప్రతి॑ష్ఠితమ్ శరీ॑రే ప్రా॒ణః ప్రతి॑ష్ఠితః॒ తదే॒తద॒న్నమ॑న్నే ప్రతి॑ష్ఠితమ్॑॥ స య ఏ॒తద॒న్నమ॑న్నే
ప్రతి॑ష్ఠితం వేద॑ ప్రతి॒తిష్ఠ॑తి అన్న॒వాన॑న్నాదో భ॒వతి॑ మహా॒న్భవ॑తి ప్ర॒జయా॑
పశు॑భిర్బ్ర॒హ్మవ॑ర్చసేన॒ మహా॑న్ కీ॒ర్త్యా[౭] ॥7॥

అ॒న్నం న పరి॑చక్షీత తద్వ్ర॒తమ్॑॥ ఆపో॑ వా అ॒న్నమ్ జ్యోతి॑ర॒న్నాదమ్॑ అ॒పు జ్యోతిః॑
ప్రతి॑ష్ఠితమ్ జ్యోతి॒ష్యాపః॑ ప్రతి॑ష్ఠితః॒ తదే॒తద॒న్నమ॑న్నే ప్రతి॑ష్ఠితమ్॑ స య ఏ॒తద॒న్నమ॑న్నే

ప్రతి॑ష్ఠితం॒ వేద॑ ప్రతి॑తిష్ఠతి॒ అన్న॑వానన్నాదో॒ భ॑వతి॒ మహా॑న్భవతి॒ ప్రజ॑యా
పశు॑భిర్బ్రహ్మ॑వర్చసేన॒ మహా॑న్ కీర్త్యా॑||౮|| ॥8॥

అన్నం॑ బహు॑ కుర్వీత॒ తద్వృ॑తమ్॑॥ పృథి॑వీ వా అన్నమ్॑॥ ఆకా॑శోఽన్నాదః॑॥ పృథి॑వ్యామాకా॑శః
ప్రతి॑ష్ఠితః॑॥ ఆకా॑శే పృథి॑వీ ప్రతి॑ష్ఠితా॒ తదే॒తదన్న॑మన్నే॒ ప్రతి॑ష్ఠితమ్॑॥ స॒ య ఏ॒తదన్న॑మన్నే
ప్రతి॑ష్ఠితం॒ వేద॑ ప్రతి॑తిష్ఠతి॒ అన్న॑వానన్నాదో॒ భ॑వతి॒ మహా॑న్భవతి॒ ప్రజ॑యా
పశు॑భిర్బ్రహ్మ॑వర్చసేన॒ మహా॑న్ కీర్త్యా॑||౯|| ॥9॥

న కంచ॑న వస॑తౌ ప్రత్యా॑చక్షీత॒ తద్వృ॑తమ్॑॥ తస్మా॑ద్యయా కయా॒ చ విధ॑యా బహ్వా॑న్నం
ప్రా॒పు॒యాత్॑॥ అరా॑ధ్యస్మా అన్న॑మిత్యాచక్షతే॒ ఏతద్వై॑ ముఖ॑తోఽన్నగ్ం రాధ॑మ్
ముఖ॑తోఽస్మా అన్నగ్ం రాధ్యతే॒ ఏతద్వై॑ మధ్య॑తోఽన్నగ్ం రాధ॑మ్॒ మధ్య॑తోఽస్మా అన్నగ్ం
రాధ్యతే॒ ఏతద్వా॑ అంత॑తోఽన్నగ్ం రాధ॑మ్॒ అంత॑తోఽస్మా అన్నగ్ం రాధ్యతే॒ య ఏ॒వం వేద॑॥
క్షీమ॑ ఇతి॒ వాచి॑ యోగక్షీమ॑ ఇతి॒ ప్రాణా॑పానయాః॒ కర్మే॑తి హస్తయాః॒ గతి॑రితి పాదయాః॒
విముక్తి॑రితి పాయౌ॒ ఇతి॑ మానుషీ॒స్సమాజ్ఞాః॒॑ అథ దై॒వీః తృ॑ప్తిరితి వృష్ణౌ॒ బల॑మితి
విద్యు॑తి॒ యశ ఇతి॑ పశుషు॒ జ్యోతి॑రితి నక్షత్రే॒షు ప్రజా॑తిరమృతమానన్ద ఇత్యు॑పస్థే॒
సర్వ॑మిత్యాకాశే॑॥ తత్ప్రతి॑ష్ఠేత్యుపాసీత॒ ప్రతి॑ష్ఠావాన్భవతి॒ తన్మహా॑ ఇత్యుపాసీత॒
మహా॑న్భవతి॒ తన్మన॑ ఇత్యుపాసీత॒ మాన॑వాన్భవతి॒ తన్నమ॑ ఇత్యుపాసీత॒ నమ్య॑స్తేఽస్మై
కామాః॑ తద్బ్రహ్మే॑త్యుపాసీత॒ బ్రహ్మ॑వాన్భవతి॒ తద్బ్రహ్మ॑ణః పరిమర ఇత్యుపాసీత॒
పర్యే॑ణం మ్రియన్తే ద్విష॑న్తస్సపత్నాః॒ పరి యే॑ఽప్రియా భ్రాతృ॑వ్యాః॑॥ స॒ యశ్చాయం॑
పురు॑షే॒ యశ్చాసా॑వాదిత్యే॒ స ఏకః॒॑ స య ఏ॒వం విత్॒॑ అస్మాలో॑కాత్ప్రేత్య॒
ఏత॑మన్నమయమాత్మానముప సంక్ర॑మ్య॒ ఏతం॑ ప్రాణమయమాత్మానముప సంక్ర॑మ్య॒
ఏతం॑ మనోమయమాత్మానముప సంక్ర॑మ్య॒ ఏతం॑ విజ్ఞానమయమాత్మానముప సంక్ర॑మ్య॒

ఏ॒త॒మా॒న॒న్ద॒మ॒య॒మా॒త్మా॒న॒ము॒ప॒ సం॒క్ర॒మ్య॒ ఇ॒మాన్ లో॒కాన్ కా॒మాన్మీ॒ కా॒మ॒రూ॒ప్య॒ను
సం॒చర॑న్మి॒ ఏ॒త॒థ్సా॒మ గా॒య॒న్నాస్తే॑॥ హా ౩ వు హా ౩ వు హా ౩ వు
అ॒హ॒మ॒న్న॒మ॒హ॒మ॒న్న॒మ॒హ॒మ॒న్న॒మ్ అ॒హ॒మ॒న్నాదో ౨ ౫హ॒మ॒న్నాదో ౨ ౫హ॒మ॒న్నాదః॑
అ॒హగ్గ్ శ్లో॒క॒కృ॒ద॒హగ్గ్ శ్లో॒క॒కృ॒ద॒హగ్గ్ శ్లో॒క॒కృత్ అ॒హ॒మ॒స్మి ప్ర॒థ॒మ॒జా ఋ॒తా ౩ స్వ॒
పూ॒ర్వం దే॒వేభ్యో॑ అ॒మృ॒త॒స్య నా ౩ భా॒యి॒ యో మా దదా॒తి స ఇదే॒వ మా ౩ వాః॑
అ॒హ॒మ॒న్న॒మ॒న్న॒మ॒ద॒న్త॒మా ౩ ద్మి॒ అ॒హం వి॒శ్వం భు॒వ॒న॒మ॒భ్యభ॒వామ్ సు॒వ॒ర్న జ్యోతిః॑॥ య
ఏ॒వం వే॒ద ఇ॒త్యు॒పని॒షత్[౧౦] ॥10॥

రా॒ధ్యతే॑ వి॒ద్యుతి॑ మా॒న॒వాన్భవ॑త్యేకో హా ౩ వు య ఏ॒వం వే॒దైక॑శ్చ॥10॥
భృ॒గు॒స్త॒స్మై యతో॑ వి॒శన్తి తద్వి॑జ్ఞా॒స॒స్వ తత్ర॑యోద॒శాన్సం ప్రా॒ణో మనో॑ వి॒జ్ఞాన॑మితి వి॒జ్ఞాయ తన్త॑ప॒సా ద్వాద॑శ
ద్వాద॑శానన్ద ఇతి సైషా ద॒శాన్సం న నిన్ద్యా॒త్ప్రాణ॑శ్శరీ॒రం అ॒న్నం న పరి॑చక్షీ॒తాపో జ్యోతి॑రన్సం బ॒హు కుర్వే॑త పృ॒థి॒వ్యాకా॑శ
ఏ॒కాద॑శైకాదశ న క॒శ్చనైక॑షష్ఠర్దశ॥10॥

స॒హ నా॑వవతు॒ స॒హ నౌ భు॑నక్తు॒ స॒హ వీ॒ర్యం క॑రవావహై॒ తేజ॑స్వి నావధీ॒తమ॑స్తు మా
వి॒ద్విషా॑వహై॒॥ ఓం శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః॑॥

॥హరిః ఓమ్॥

॥శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు॥